

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Szechenyi-utca SIMON-ház Kéz- és papírnemű-kereskedésével szemben.

HIRDETÉSI ÉRTÉK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztésével és kiadásával
minden körülmények között intézkedik.

Értesítetlen levelek csak ismert kasszába
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy hónapra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábpettesor egyszeri beiktatásért 50.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér 4 hasábpettesorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
oldalonként 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Szerda Május 8.

91. szám.

Valami a kombinációkról.

Budapest, május 5.

Arról a kombinációról, mely Apponyi Albertet immár a belügyminiszteri székbe ültette, daczára hogy nem sok volt bűne a valószínűség, de kicsinylően beszélni, a viszonyok ismeretére nem mutat. Hogy Tisza Kálmán a miniszterelnöki székben csak is a legönfeladózóbb hazafit kötelesség tartja, ezt nagyon jól tudják azok, kik a dörgést csak félig meddig is ismerik. Tisza megunt a zaklatott életet testében-lelkében, s ha nyugalom után nem is, de a kormányzás köréből kivágyakozik. És ezen vágyat családjának minden tagja osztja, s a kedvező alkalomért imádkozik valamennyi. Ezt a kedvező alkalmat az ő türelmetlenségével odázza el, mert arról meggyőződhetett volna már évek óta, hogy Tisza magát a többség éléről a kisebbség által elkergetni nem engedi. Azok tehát, kik a Tisza távozását s az Apponyi kormányba vonását kombinálták, nem éppen olyan bolond dolgot beszéltek, mint a mily színezetet annak egynémelyek már már adni szeretnének: hogy azonban a kombinációról Tisza avagy Apponyi tudott-e valamit? Az más kérdés.

A kombinációra okot az szolgáltatott, hogy Tisza a kormányzás kellemtelenségét már csak hazája iránti szeretetből viseli s hogy készörömetst menne, amint oly körülmény állna be, hogy menetelét, rázkódtatás nélkül lehetségesse tenné. Igen, de hát milyenek lehetnének e körülmények? Oly érők ellenzékkel szemben, mint a mai. Tiszán kívül aligha megálhatna más miniszterelnök. A Tisza gyakorlata, az őt körülvevő nimbusz, a párt ragaszkodása és bizalma nem sajátítható el sem könnyen, sem hamarosan, már pedig, a mai viszonyok közt, erős kormány nélkül hagyni az országot, ha bár csak hónapokig, nem lehetne tanácsos. Tisza csak abban az esetben mehetne, ha a kormány helyzetét tökéletesen szilárdul hagyná maga után.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A protekció.

— Novella. —

Írta: Csöregyh Gyula.

(Folytatás.)

Pedig az most is csak olyan volt, mint régen. El-eljártogatót hozzájuk; tréfált, enygett velük, de inkább mint jó atya viselte magát velük szemben s soha sem ment túl azon a határon, mit az illem és kölesnös tisztelet megkövetel. A fiatal férjnek azonban még az a mosoly is lájt, a mivel felesége ilyenkor a Bozóthy tréfáit, szíveségeit viszonozta s arcát a vér futotta el, ha öméltséga mintegy atyai szeretete jeléül némelykor megcsókolta a fiatal nő homlokát.

Ha Bozóthy hivatalából csak egy percze is távozott, erőt vett rajta mindjárt a féltékenység, nyugtalanság. Hová mehetett az most? Bizonyosan hozzájuk ment, s most ilyenkor, a mikor ő otthon nincs, a mikor távol van, akkor követik el vele azt, a mire egy párszor már ezülogatni hallott.

A fiatal nőn k is feltűnt lassanként ez a palástolt hidegség. Az ő tiszta, ártatlan lelke, mely gyanút, féltékenységet sohasem ismert, betegséget sejtett e kédélytelen, erőltetett magaviseletben.

— Beteg vagy édes férjem? — kérde tőle gyakran gyöngéd figyelemmel, — egy idő óta olyan különösen viseled magad?

— Dehogy, dehogy! válaszolt erőltetett mosollyal, — nincs nekem semmi bajom. Nagyon boldog vagyok.

— Ideges, persze, hogy ideges! — mondá önnyasága, a ki állítása szerint sohasem csalódott még életében valamely baj vagy beteg-

Itt kezdődnek aztán a kombinációk. A szabadelvű pártban igen sok jeles ember van, de a mint jeleztük, Tisza iránta nyilvánuló bizalommal nem rendelkezik. Ezeket a tulajdonokat előbb még el kellene sajátítania, és pedig mint miniszterelnöknek, — de arra való idő most nincs.

Az ellenzék amint Tisza menne, elérkezettnek látta az időt a kormányzás felforgatására, s ama hite, hogy az most már sikerülni is fog, megkésztetné erejét, s egy, a Tiszánál gyengébb kormány vagy arra lenne szoríkozva, hogy Apponyiék az Apponyiék akarata szerint fuzionáljon, vagy arra, hogy „auf Gnade oder Ungnade“ — megadja magát. Ekkor aztán lenne pártfelfordulás, szélső bali vehemencia és kavargás; amilyen állapotot az orosz csak kívánhatna. Ily kinézéseknek nem teheti ki az országot Tisza Kálmán. Neki vagy maradnia kell, vagy ha megy? Biztosítania kell a tért maga megett.

Az is nyilvánvaló, hogy Apponyiék a szélső balnak szánt szándékosan és öntudatosan segítenek. Ők azt a politikai alternatívát állították fel, hogy vagy elmegy Tisza, vagy a szélső bal felgyökeredése helyzetetik kilátásba, ergo, 1867-iki kiegyezés felforgatása, melytől a mérsékelt ellenzék hite szerint legfelsőbb körökben is felhőznek. Tiszára tehát két oldalról akarnának nyomást gyakorolni, de a mint látszik, a másik oldal nemcsak hogy nem mozdul, de ily körülmények közt még inkább ragaszkodik a Tiszához. De mert Tiszának valamikor mégis csak mennie kell, sokan jöttek arra a gondolatra, vajjon egy oly kormányalakulás, mely a mérsékelt ellenzék a szabadelvű pártba még a Tisza idejében beleolvassza, nem jöhetne-e kilátásba? Ez megszüntetné a két ellenzék összejátszását, a mely szélső bal más-különbben oly szellemi erőre, a milyennel a mérsékelt ellenzék rendelkezik, szert nem tesz soha. Ez uton, a szellemi tulsuly a szabadelvű pártban óriási lenne,

s előtte a szélső balnak meg kellene törödni.

Ime, ez a felfogás ültette Apponyit a belügyminiszteri székbe, s mert Tisza Kálmán az eféle tervkről már csak akkor szokott nyilatkozni, mikor tényvé válsuk előtt állnak, hát megakarták előzni kombinációkkal, de amely kombinációk, a mint látszik, minden tényleges alapot nélkülöztek. Fennen azért nem beszélhet róluk senki, mert hogy van-e alapjuk avagy nincs, nem tudta senki, s épp oly bizonytalanság uralkodott e tárgyban fenn is, lenn is, kormánykörökben, képviselői körökben és a közvéleményben egyaránt, hogy olyan ember, a ki magát kinttömben informálnak vallhatta volna, alig akadt.

Most aztán már beszélük. — hogy a mérsékelt ellenzékkel való fuzió, éppenséggel nem vezetne eredményre a szélső bal szemben, sőt mérsékelt ellenzék a szabadelvű párt és a szélső bal közt, szükség van, akár Ausztria Magyarország európai mérlegben. Ha mérsékelt ellenzék nem volna, szervezni kellene, s hogy a mérsékelt ellenzék sokkal nagyobb szolgálatokat tesz a hazának, még ha a szélső bal kezére játsszik is, mintha a szabadelvű párttal egyesülne. Magyarországon szükségszerűleg három pártnak kell lenni, hogy azok, kik ellenzékik ugyan, de nem szélső balok, szintén leljenek azilumra, holott ellenkező esetben a szélső balra lennének kényszerítve.

Mindezekből pedig azt tünik ki, hogy lehetett az Apponyi belügyministerségének hite mint tény alaptalan mint kombináció azonban nem volt is, sőt vannak, akik még most is hiszik, hogy: Ami halad, el nem marad.

G. B.

Az államháztartás az év első negyedében.
Az állampénztárak bruttó-bevételeiről és bruttó-kiadásairól a folyó év első negyedéről szóló kimutatás jelentékenyen kedvezőbb, szemben az előző évi eredményekkel. Az összevétel 1889. első negyedében 73,065 millió forintot tett, a mi szemben a tavalyi 69,309 millióval, 3,775 millió forint bevételi többletet jelent. Örvendetes jelenség, az állam jó-

velmeinek megfelelő emelkedése. Örvendetes mert főleg a köztett adók, a fogyasztás adók közel négy millió forintot tevő többlete arra mutat, hogy a fogyasztás az új, emelt adótelek terheit megbizja, s gazdasági életünk a fogyasztási adók jelentékeny emelése által képviselt megpróbáltatáson, válság nélkül jut át. Az egyenes adók jövedelmének szaporodása viszonylag csekély, valamivel több hetvenezer forintnál. Jelentékeny még a bevételi többlet a magyar kir. államvasutaknál (718 ezer forint) és posta és távirónál (81 ezer forint). A bevételi kevesletek legnagyobbbrészt a budget kisebb előirányzatának felelnek meg. Az összes kiadás 1889. első negyedében 88,538 millió, tehát a tavalyi 95,114 millió forinthez képest 6,596 millió forinttal kevesebb. E kevesletbe jelentékeny szerepet visz az, hogy a közösgyi kiadásokra 5,209 millió forinttal kevesebb vétetett igénybe, és hogy az állami adósságokra 85 ezer forinttal kevesebbet kellett költeni. Nagyobb kiadási többletet képez a pénzügyigazgatás 566 ezer forintnyi kiadási többlete, a mi a fokozottabb bevételek kezelésének és a nyugdíjak emelkedésének következménye és a magyar államvasutak beruházásánál mutatózó 199 ezer forintnyi kiadási többlet. Az év első negyedének egész mérlege a bevételt és kiadást egybevetve, 10,351 millió forinttal kedvezőbb az 1888. év első negyedénél.

Főispáni kinevezés. A király ő Felsége Jász-Nagykun-Szolnokmegye főispánjává Ujfalussy Sándor kamarást és Szatmárvármegye alispánját nevezte ki. Az erre vonatkozó legfelsőbb kézirat, melyet a hivatalos lap tegnapi száma közöl, így hangzik: „A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott közmunka- és közlekedésügyi magyar miniszterem előterjesztésére: Ujfalussy Sándor kamarást és Szatmárvármegye alispánját, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye főispánjává nevezem ki. Kelt Schönbrunnbán, 1889. évi május hó 3-án. Ferenc József, s. k. Baross Gábor s. k. Ujfalussy Sándor urat, ki most Debreczenben időzik az egyházkerületi közgyűlésen, ennek tagjai ma, kinevezetése alkalmából szívélyesen üdvözölték.

Országgyűlés.

Budapest, május 7.

A képviselőházban ma tovább folytatott költségvetési általános vita során az első felszólalás egy „száz beszéd“ volt, melyet Molnár József, szélső bali képviselő tartott, ter-

— Nagyon, nagyon köszönjük, ha alkalmatlanok nem leszünk.

— Isten menten. Nem ajánltam volna. Mit lehet tenni ez ellen, ha nem akarja magát nevétségessé tenni féltékenysége miatt leleplezésével. S mikor felesége is, anyósa is úgy óhajtják? Kénytelen elfogadni s csak azt köti ki, hogy ingyen semmi esetre sem fogadhatja el.

— Nekem az is mindegy, ámbár...
— Nem, semmi esetre sem fogadhatunk el ennyi szíveséget.

— Hát azt sem bánom, ha fizetnek is érte. Ugy se veszünk össze.
A boldogság netovábbja volt az a hat hét, a mit itt Cselényi családjával együtt eltöltött. A szép idők, a kirándulások, a nyugodt élet visszaadta lelkének régi nyugalmát. Megtanulta még jobban kiismerni kis feleségét s vádolni kezdte magát, a miért csak egy percig is gyanúsítani merete ez ártatlan angyali teremtetést. A régi hála ismét fölébredt benne a méltóságos ur iránt s nevette azt az ostoba kicsinyes féltékenységet, mit jóakarója iránt támasztott benne az irigykedés, a konozót féltő tisztársak intrikája.

Hanem mikor egészséggel, jókedvvel visszatértek a fővárosba, — a régi aera ismét kezdte megmérgezni. Ugy találta, hogy a kollégák most még gunyosabban mosolyognak s még többször emlegetik előtte a Bozóthy viszonyát családtaghoz, sőt akadt olyan is, ki füle hallattára kacagva beszélt el a többinek, hogy ismer egy olyan fiatal embert, a kinek vén ember a versenytársa — a feleségénél.

A dologból párbaj lett. Cselényi úgy ös-zevagdalta a gunyolódó kollégát, hogy munkaképtelenné vált. Hanem ez csak dühét csillapította le, a pletykát pedig növelte, mert

mindenki megtudta, hogy a felesége miatt viltak. Még a méltóságos ur is lehordta, hogy olyan ostobaságokért miért hurozolja meg egy a maga és a felesége nevét. Nem jó lenne, ha a miniszter megtudná ezt a dolgot. A krakéler embert nezz szereti.

— De meg szeretném tudni, hogy miért is volt tulajdonképen az a párbaj?

Persze, ha volna bátorsága az embernek szemébe mondani egy olyan nagy urnak, hogy te miattad! te miattad te vén ruak, te vén gazember! De hiszen akkor mindenki bolondnak tartaná s még igazolva is látnák féltékenységet. Aztán meg ha szorosban veszi a dolgot, igazában véve csakugyan nem volna joga nyit mondani valakinek a szemébe, mikor az ostoba pletykakön kívül semmi alap sincs, a mi a méltóságos ur ellen ingereje!

Es mégis úgy érzi, hogy ha van oka neki gyűlölni valakit, úgy az ember a méltóságos ur. S kivált a második párbaj után, mit szintén egy olyan gunyosan mosolygó kollégájával vívott meg, mikor félholtan, a bordájában golyóval terhelten vitték haza a kiállítás színhelyéről. Oh, nem fájt úgy a seb, mint az a pár szó, a mit midőn beteg ágyában magához tért, a méltóságos ur intézett hozzá:

— Hogy érzi magát édes fiam?

Oh, hogy szeretett volna akkor felugrani onnan s torkon ragadni a vén embert, hogy kiszorítsa belőle a lelket! Hát nem gunyja-e a sorsnak, hogy éppen azt teszi hozzá először is az ilyen kérdést, a ki okozója volt minden bajának?! Es neki tűrni kell ezt a megaláztatást, viselni kell a guny oltábláját mindenki előtt, s még csak el sem panaszolhatja baját senkinek, mert még jobban kinevetik érte s feleségét pedig csak megsértene gyanujával.

mészteresen a budget ellen. Ez azonban nem gátolta a házat s benne különösen a többséget, hogy kezdettől végig osztatlan figyelemmel hallgassa a szónokok kifogástalanul tárgyilagossá és magával a költségvetéssel behatóan foglalkozó tartamosságait, melyeket mások botránnyajászók kurjantásai és elvadult személyeskedései, vagy lapos phrasisai után jöttévként hallgatott mindenki és ezért az eljövendők, melyekkel szónokok beszéde végzetételét pártja kitüntette, megemelték voltak. Most Schvarcz Gyula egy igen sikerült replikában felelt Apponyi vádjaira, melyek pontosként alaposan megegyeznek, arra nézve, mintha Tisza 14 évi kormányzatában hiányoznék a politikai tartalom és hiányoznának az alkotások, szónok hatással utalt arra, hogy hiszen maga Apponyi is megszavazta Tisza Alkotásának (melyek tehát léteznek) nagy részét. Kun Miklósnak gróf Andrássy Gyula főrendiházi beszédével megkísérelt polemiaja után, több szónok nem lévén felírva, Hegedűs Sándor előadó tartá zárbeszédét, melyet a ház élvezettel, a többség pedig többszöri zafios helyeslésekkel hallgatott. Az ellenzék s különösen Kaas magatartását én elerőltséget kelteően szatírlta s azon körülményből, hogy az ellenzék szónokainak túlnyomó része nem is szólott a költségvetéshez, mint pl. Horváth, a ki beszélt a 87-ki zárszámadatok eredményéről, a jövő évi lehetőségekről, de a jelen budgetről minél kevesebbet szövelt, a költségvetés kevésé megmagadható voltára vont következtetéseket. Mudrony és Molnár József pénzügyi és közgazdasági kifogásait győzelmesen cáfolta s taps és éljenezést kört ki, midőn szavait az a végzé, hogy egyik ajtón a személyeskedéseket ki, a másikon a reformokat be kell bozsítani a házba. — Horváth székely természetű rövid felszólalása után Wekerle miniszter felelt meg az ellenzék szónokok egyes vádjaira s többi közt bemutatta Hollakyt azon vádjával szemben, mintha a pénzügyi hatóságok pártzempont szerint járnának el, azt az igen sajtászás esetét, midőn a pénzügyi hatóságok első és második fokon Hollakyt egy egyszerű föllebbezésére oly adótartozásért, melynek nagy része őt illette, a társaságit akarják terhelni, melynek igazgatója, ugy hogy a társaság csak a pénzügyi bírósághoz való föllebbezés után szabadult e t herőtől. Hollakyt megkísérelte tisztázni az ügyet, de erőlködés ei mosolyt és derűtséget keltének. Erre a folyó évi állam költségvetés nagy többséggel a részletes tárgyalás alapján elfogadtatott.

A párisi kiállítás megnyitása.

A párisi nemzetközi kiállítás hétfői megnyitásának igen szép idő kedvezett. Maga a kiállítás még csak mintegy háromnegyed részében kezdte s legalább két hetet fog igénybe venni, míg el lehet mondani, hogy a nagy munka be van fejezve. Egész délelőtt óriási tömeg özönlött a kiállítási tér felé, mely zászlóval és virággal nagyszzerűen fel volt díszítve. Az Elysée pályától kezdve katonaság állt sorfalat, mely mögött ronggeteg nézőközönség sergett össze. Déli órák orkálgyúló hangzott. Ez volt a jele annak, hogy a miniszterek az Elyséebe érkeztek s hogy a diszmenet a köztársasági elnökkel indulótében van. Fel kettőkor csak-

S midőn két hét múlva beheged az a seb, mit elefele golyója ajtott rajta; az a seb, az a rejtőgőtt, titkolt seb, mit a féltékenység s a megmegújuló gyanu rágott szívébe egyre nagyobb, égetőbb lesz, s úgy érzi, hogy nem is gyógyul be mindaddig, — míg vagy Bozothy vagy ő el nem pusztul a földszinéről.

IV.

A legutóbb lefolyt párbaja óta nyugtot hagyott mindenki Cséleányi Jenőnek. Belátták hogy veszedelmes bolonddal van dolguk, ki nem hagyja megortlatlanul a duny nyit, által rajta ajtt sebetek. Legjobb az ilyen kitérni, mert nem tudni, melyik pi lanatban lepi meg a bolond orája s kibe köt bele. Magára is hagyják teljesen, nem törődött vele senkiesem, s ha beszéltek róla ugy intézték hogy valahogy a fáileibe ne kerüljön a mendemonda.

Ez az elhagyatottság, ez a szándékos kerügetés aztán még jobban ingerelte. Ugy tetszett neki, mintha azért kerülné mindenki, mert nem tartja érdemesnek senkiesem az ilyen ostoba emberrel még szóba is állani. S növelte benne ezt a meggyőződést az is, hogy mikor tisztársaival a hivatalban vagy klubban találkozott, azok ha a legnagyobb lármával beszéltek is valamiről, mihelyt őt meglátták, azonnal elhallgattak, — mintha éppen róla beszéltek volna. Vidékről került a fővárosba s nem igen volt rá alkalma, hogy egyetlen jó barátja tegyen szert, a ki talán felvilágosíthatta volna tévedéseiről; nem volt, a ki megmondhatta volna, hogy az a sereg, mely irigykedve nézi előmenetelét, a konczara féltékenykedő nép, mely meg van a társadalom minden osztályában, s mely azzal gyanusítja, a mi éppen nyelvére akad. S bántotta az is, hogy mindenki kraklélnék nézi akkor is, mikor a beesületét akarja megvédeni.

(Folyt. köv.)

ugyan látható lett az elnök gyönyörű nyílt kocsija. A közönség lelkesen üdvözölte az elnököt, ki barátságosan köszönt mindentelét.

A hosszú kocsi a Eiffel-torony ivezete alatt vonult a terraszig, hol roppant közönség gyűlt össze, mely három frank belépti díjat fizetett. Ellenben a hivatalosan meghívottak az iparpalota nagyszerű aranyos kupolája alá helyezkedtek el. A palota e része egy dombhoz hasonlít, melynek óriási ablakain át gyönyörű kiállítás nyílik a kiállítási tere.

Különösen figyelmet keltettek a gyarmatok képviselői. Volt ott néger a legfeketébb fajtából diszruhában, anamita katonája és fekete rabszolga. Egyes ablakmelyedekben különböző nemzeti viseletbe öltöztetett szolgaszemélyzet helyezkedett el. Jelen volt az észak-amerikai, a mexikói, a dán, perzsa, szerb, román, svéd és svajcei követ s San-Marino követe. Ellenben a nagykövetei mind távol maradtak; de teljesen elmaradtak a kiállítástól. Ép ugy távol maradt az arisztokrácia s az egész párisi papáság.

Általános volt az érdeklődés a kiállítás rendezői: Berger főigazgató, A phand építési igazgató, Garnier építész, Eiffel mérnök s mások iránt, kik e munkában kitüntették magukat. A meghívottak ülték Ferry, Meissonier s más hírneves egyéniségek. Ellenben a monarchisták teljesen elmaradtak a kiállítástól. Ép ugy távol maradt az arisztokrácia s az egész párisi papáság.

Két órákor künn kúrtászó, ágyuszó és dobpergés hangzott. A miniszterek kimentek, hogy az elnököt fogadják. Kiséretökben vonta Carnot a számára kijelölt helyre. Tírad miniszterelnök s Carnot beszédek tartottak. Mindkét beszéd óriási lelkesedést keltett. Az elnök azután megtekintette a kiállítást s minden osztályban nagy óvázsiókkal fogadták. Meglátogatta az osztrák és magyar kiállítást is, hol a rendező bizottság várta. Magyar és német hűgyek állottak a bejáratnál sorfalat. Az osztrák és magyar kiállítás már csaknem egészen kész.

Öt óra tájban Carnot s vele a közönség a szabadba vonult. Az emelkedetebb helyekről esodálatos látvány kinálkozott. Az összes közeli utcák és terek, még pedig nemcsak azok, melyeket az elnöknek hazavonulásakor érintenie kellett, tömve voltak emberrel. Este ez az óriási mozgalom városzerte még fokozódott. A kiállítás kivi ágítása fényesen sikerült. Az Eiffel-torony piros bengáliai fényben uszott s leirhatatlan látványt nyújtott. A kiállítás helyiségeiben valami 200,000, a szomszédos utcákban valami 600,000 ember volt együtt, az összes tudósítók egyetértéssel abban, hogy annyi sok érdekes látni való, mint mostan a párisi kiállítás, kiállítás még nem nyújtott.

Felhívás

Debreczen n. é. közönségéhez.

A debreczeni 48—49. honvédegyelet az elgott honvédek felségjegyére a nagym. kir. pénzügyminisztérium f. é. ápril 28-án kelt 26461. sz. magas rendeletével adó és díjmentesen engedélyezett tárgy sorsjátékot rendez.

Midőn egytelünk ezen eszmét magáévátette, teljes tudatával bírt annak, hogy Debreczen város minden szép, jó és nemeseért lelkesülni tudó hazafias közönsége, ezen jótékonyczelu mozaalomtól támogatását megvonni nem fogja. Mert mi lehet szebb és nemesebb, mint azon elgott, munkaképtelenné vált bajnokokat segíelyezni, kik egykor oly fényesen hirdették a magyar nemzet vitézségét és szabadság szeretétét.

Szerény anyagi viszonyokkal küzdő egytelünk mindent elkövet a sorsjáték sikerének emelésére; de éppen a cél — a napról napra többek által igénybe vett segély ap növelése — az, mely bennünket bizalommal indít a n. érd-mű közönség szívelyes támogatásának kérésére.

Nem fényűzésre, hanem a nyomor könynyeinek felszárítására kérjük ama város n. é. közönségének pártfogását, melyben szabadságharcunk legkimagaslóbb episodjai lejátszódtak!

Bizalommal fordulunk ezttal Debreczen város mélyen tisztelt hűgyközönségéhez, kérve, hogy egytelünkethatóság támogatásában részesei sorsjegyjeink elársításában segélyünkre lenni kegyeskednék. — Városunk hűgyjeinek mindenki kimagasló erényét képezte az elhagyatottak segélyezése, teljes bizalommal reméljük tehát, hogy egytelünk től sem vonják meg támogatásukat.

Midőn tehát a sorsjáték rendezését ez uton is nyilvánosságra hoztuk, egyttal jelezte, hogy egytelünk e célra 20 kros sorsjegyeket boosáított ki, több száz nyere ménytárggyal, melyek ezüst s arany ékszer-ekkel a gy szinint igen értékes tárgyakból állanak, s a húzás ez év augusztus 25-én, d. n. 3 órákor, a városháza nagytermében, politikai biztos jelenlétében fog megtartatni.

A sorsjegyek rövid idő alatt elkészülnek s kaphatók lesznek az egytel elnökösből (Nagyvárad utca 2130. sz. a.) ugy szintén minden nagyobb üzletben és dohány tőszében.

Szívelyes adományok, ugy női kezimunkák is, — a jótékonyczél iránti tekintetből köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

A n. é. közönség szível támogatását kérve maradtunk kiváló tiszteltetel a debreczeni 48—49. honvédegyelet nevében

CSUTAK KÁLMÁN

nyug. 48—49. honvéd ezredes és az egytel elnöke.

Napi hírek.

— **József főherczeg Debreczenben.** József főherczeg június hó 5-ikén este 7 óra 19 perczkor a gyorsvonattal városunkba érkezik: s 6-ikán szemlélt tart az I. ker. 2-ik tanászólója, valamint a 2-ik huszár-rez 2 osztályu unjonez és pótló sorványain s a gyalog utász tanosztály felett 7 ikén 8 óra 27 perczkor külön vonattal Szajolon át kisenjöi uradalomába utazik. Kisérétében lesz főudvarmestere, egy főparancsnok segédtiszt, egy parancsőtiszt. Hozza Istent a legmagyarabb főherczegzet városunkba!

— **Jogász majális.** A hajdani nyári mulatságok fényesillaga ismét ragyog Terpsichore kedve önékégen, miként értesülünk, a tánczoló közönség rég óhajtvá várt reménye kezd teljesülni. — Ugyanis tegnap pár jó kedvű jó gazdru elhatározta, hogy a bójtról elmaradt kráncében helyett a közönség kárpótlásául folyó hó 25-én, szombaton majális rendez. — A rendezőség a tarsangon kipróbált kitűnő jórból áll egytel egy. — A mint az előlekebb itélal lehet, nem is fog kárba veszni áradtsáruk, oly élénk érdeklődés mutatkozik ránta város szerte. — Bizony meg is érdemi a jogászok által rendezett táncz. — A közönség élénk részvételét, csak jussanak eszünkbe a mult őszi páratlan coloneok, oly sikerült mulatságok ritkák ma napság. — A meghívók a napokban küldetnek szét.

— **Jótekönyoczelu kegyes adomány.** Nemzetes Szentési István ur és neje szül. Szilágyi Mária urné folyó hó 6-án egyenkint 10—10 frtot, 6 szesen 20 frtot juttattak kezemhez oly czéltől, hogy azon összeget a czeleglé utcai új templom orgonaaap javára letéteményezzem, melyet is a mai napon illető helyen be is fizetem. Addig is, míg a nagytisztelőt és tekintetes közgyűlés jegyzőkönyvi kivonaton értesitené; fogadják e nemes tettért legálásab közönetem nyilvánítását. Debreczen, 1889. március hó 7-én. Otrokocs Vég János, a ref. egyh. algondnoka.

— **Eljegyzés.** Telbiz Sebestyén eljegyezte Homkesy Mari urnót.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést tettük: A megboldogultnak végső kívánásaga folytán nekem jutott az a szomorú kötelesség, hogy tudassam, a legmélyebb fájdalom érzetével, néhai Nagyságos Ergenesi Szilágyi Tódor nagybirtokos urnak f. hó 8-án u. n. 4 órákor rövid szenvedés után, életének 76-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi részei folyó hó 12-én d. n. 4 órákor fognak ér-mihályfalvi lakásán a r. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s onnan az ottani r. kath. kápo nában tartandó rövid gyászszertartás után Nagyváradra szállítottatni, hol a r. kath. székesegyház sírboltjában fognak örök nyugalomra helyeztetni. Er-Mihályfalva, 1889. május 8. Benedikt Róza, az örök világozáság fényekedjék neki. A temetést a debreczeni „Kegyelet” temetkezési intézet eszközözi.

— **Hymen híri.** Puska Ödön helybeli fodrász tegnap tartotta esküvőjét Farkas Irén kisasszonnyal. Az esküvön jelen voltak: Dr. Palay orvos ur és Torday Gábor ügyvéd urak. Az esküvőt kedélyes nászslakoma követte.

— **A Hungária nyári kerthelyisége egyke nyáron át a legszivesebben látogatott helyeknek, s különösen a hűgyközönség keresi fel nagy előszeretettel. E kerthelyiség megnyitása Rácó Károly zenekara mellett ma este lesz, s ezután is minden szerdán és szombaton zeneestély fog tartatni. A Hungária udvarias bérlője kieszközölte, hogy a zeneestélyek alkalmával a kádas utcai nagykapu, mely fölött szines lámpa fog égni, is leheszen bejárni, mert sokakra névze a kávéházon va ó átjárás talán kellemetlen lehetett. Olyan kevés helyen nyílik a közönségnek alkalmas kedves összejöveteiket rendezni nyáron át, hogy örünnék, ha a „Hungaria” kerte az ideén is az estéi találkozó helyek központjává válnék.**

— **A tegnapi szavazás az egyh. kerületi közgyűlésben.** Érdekesnek találjuk közölni, tegnapi tudósításunk kiegészítésékepen, a tegnapi ülésen, a prot. irod. társaság megalakulása ügyében folyt zafios vitát berekesztő szavazat. A Kis Albert és társai indítványának elfogadása mellett szavaztak: Peterdy Károly, Szabó Károly, Szöke János, Csernák István, Bencsik István esperesek, Isaák Dezső, Szücs István gondnokok, Balogh Ferencz, Kiss Albert, K. Tóth Kálmán, Némethy Lajos, Beck Mihály, Thal Kálmán kerületi tanácsbírók, Pákozdy Lajos, Ferge József, Kovács István, Biró János, Gyulai László, Nagy Lajos, Konrád László, Madarász Imre, Szarka Boldizsár, Csepe Miklós egyh. m. képviselők, Farkas Antal fő és Dr. Kovács Sándor aljegyzők. Az indítványt ellen szavaztak: Szeremley József, Szabó János, Dávidházy János, Lukács Ödön, Segesváry József, Széll Kálmán esperesek: gr. Dégenfeld József, Ritóók Zsigmond, Fráter Imre, Horthy István, Várady Gábor, Ujfalusy Sándor, Kulcs Imre egyh. m. gondnokok, Armós Bálint, György Endre, Kovács

Ferencz, Simonfy Imre egyh. ker. tanácsbírók. — **Soltész László, Lengyel Imre, Rásó Gyula, Tatár János, Garzó Gyula, Dr. Hajnal István, Vitéz Mihály, Soltész János, Ujlaky Gábor, Debreczeni István, Balogh Ambrus, Dr. Tisza István egyh. m. képviselők, Tüdös János, Jó István, Futó Mihály i kolai képviselők, Elek Lajos, Tóth Sámuel jegyzők.** — **A Lukács Ödön módostványára mindazok rászavaztak, a kik a Kiss Albert megbuktatást indítványát pártolták; de hozzájárultak azok közül is igen sokan, kik a Kiss Albert féle indítványt elrezték s ezáltal győzelemre juttták a módostványt. Így rá szavaztak arra: Armós Bálint, Kovács Ferencz, Soltész László, Tatár János, Garzó Gyula, Hajnal István, Soltész László, Ujlaki Gábor, Balogh Ambrus, Tüdös János, Jó István, Futó Mihály, Elek Lajos és Tóth Sámuel.**

— **Egy óriás Will Wood mutogatja magát most a Bikában szemben levő Sheer házban.** Volt alkalmunk látni őt s hátrán elmondhatjuk, hogy nála a maga nemében különb a continensen alig van. Hét lábánál magasabb termete, roppant vállai, óriás melle az Olympot ostromló mesebeli gyasokot jutatták eszünkbe. A váltázéreknek önkéntesen más fél éig szolgált, de természetek rohamos növése miatt a szolgálathól kilépett. Most 29 éves. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Elveszett egy szegény iparos tanoncok az ezüst órája.** A megtaláló kérietik az órá szerkesztőségünkben letenni, hol illő jutalomban részesül.

— **Udvar kert megnyitása.** A „Frőner” szálloda udvarkertjének megnyitása vasárnap az eső miatt meg nem tarthatván, annak megnyitása e hó 12-én vasárnap délután lesz egy első rangú zenekar közre működése mellett. A kellemes mutatkozó helyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **A legszebb sportokhoz tartozik a labdázás, melyet az újabb időben nagyon kedvelnek kultiválni.** Mint nekünk írják Kolozsváron is alakult egy labdázótársaság, mely elnökévé a kolozsvári egytel kiváló professzora: Felméri Lajost választotta, ki czik keivel sokat tett a tetedző sport dívatba hozására. A társaság elhatározta, hogy labdázni fog minden hétfőn, szerdán és szombaton. Tegnapi délután meg is tartották az első labdázást. Kolozsvár kiváló férfai mutatnak a játékban jó példát az ifjúságnak; az első labdázásban részt vettek többek közt: Felméri Lajos, Nagy Ferencz, Övári Kelemen egytel tanárok, számos hivatalnok s a kolozsvári atletikai klub több tagja. Hogy a jó példa ragadós, bizonyítja az a körülmény, hogy a társaságba már eddig is száznál többen beiratkoztak.

— **Gazdasági tanulmányut Magdeburg, London és Párisba.** A magyar gazdák a magdeburgi, londoni és párisi kiállítások összése idejéig felette érdekes tanulmányut rendezésére használják föl. A kirándulásban az orsz. mezőgazdasági egyesülétek nem tagjai az egyesületbe való belépésük után vehetnek részt. A kirándulás tart. jun. 18 tól jul. 6 áig s az egész uton az utazás és ellátás költségeinek fedezésére a rendező bizottságnál lefizetendő összeg 230—250 frt közt lesz. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítást ad a rendező bizottság (Budapest, köztelek) június hó 5-éig, ugyanaddig az utazási költségből 100 forint szintén oda küldendő.

— **Biharmegyei hírek.** Csokonai síremléke rendbehozására Kovács Gábor albisi jegyző 3 frtot gyűjtött és küldött a „Szabadság” szerkesztőséghez. — **Az első színházi előadás** Nagyváradon ma este lesz. A színtársulat tegnap d. n. érkezett meg. — **Logelősör szinre kerül.** „A fény árnya.” Holnap „Rip van Vinklet” játssák. — **A gyönűtöttemberek.** Borászító eset történt Heczdán e hó 3-án esti 7 órákor. Gyöngyösi Sándor ugyan hiátz útra építettven, a falakat két oldalról kiszedette, de a padlást nem akarván szétszedni, czölöpökkel feltámasztotta. Ezek gyengesége miatt a padlás lezuhant s az alatta dolgozó hat embert oda nyomta. Egy azonnal meghalt, kettő halálal küzd, egy lábát törte, kettő pedig kisérvüléseket szenvedett. Nagybőrszük családapa. — **A n. v. a. d. i. ref. egyház elhatározta,** hogy katonavároson az egyház tulajdonát képező óvoda helyiségeben egy harangot állít fel, melynek felállításai költségeinek fedezését a katonavárosi hívek vállalták magukra. Az óvoda helyiségeben, minden második vasárnap a két lelkész felváltva egyházas irányu és a nazarénustanok terjedésénk meggátására irányuló tanításokat fog tartani. Ezek után elhatározatott, hogy katonavároson az egyház tulajdonát képező ingók és ingatlanok felügyelete eszközéle szempontjából egy új kurator választassék. A szavazás megjelítetven, ez új kuratori tisztségére Deák Imre választott meg. — **Br. Waldstättens János** a 7. hadtest parancsnoka, katonaság Nagyváradon szemlélt tartott a katonaság felett.

— **Egyptomi szembetegség lépett fel** Asszonyvároson és a Veda pusztán, mely azonban Dr. Garán János kórorvos erélyes intézkedése folytán már szűnő félben van. — **A székelyhiditűzoltó-egeye** a legeljőséget rendez be az örtányán, hol hetenkint ketszer fognak tanítatni az egyesület tagjai a testgyakorlatban.

— **A gyuró-gyógymodszert** (massage) újabb időben legkiválóbb orvosaink által igen jó eredménnyel alkalmaztatik zsongrok, bénulások és csuszos bántalmak elhárítására és

re egyh. ker.
Soltész Gyula, Tatar
Jual István, Vi
Ujlaky Gábor,
mbrus, Dr. Tisza
Tüdös János, Joó
képviselők, Elek
A Lukács
ok rászavaztak,
sott indítványát
ok közül is igen
le indítványt el
jutatták a mók
arra: Armós
ész László, Tatar
István, Soltész
Ambrus, Tüdös
ály, Elek Lajos
d autogratia ma
levő Sheer ház
öt s bátran el
ga nemében kü
Hét lábnál ma
állal, óriás melle
li gyógyásokat ju
kénél önkéntesen
metének rohamos
kilépett. Most 29
gyelmébe.
y iparos tanonc
találók kérték az
etenni, hol illó
ás. A „Fráter”
nyitása vasárnap
tván, annak meg
delután lesz egy
nikódése mellett.
et ajánljuk a kö
oz tartozik a lab
nyagon kezdé
írják Kolozsvá
ótársaság, mely
m kiváló profess
ztotta, ki czik
sport divatba ho
ta, hogy labdán
szombaton. Teg
az első labda
mutatók a ják
k: az első lab
köt: Felméri
Kelemen egye
nok s a kolozs
gja. Hogy a jó
z a körülmény,
g is száznál töb
Magdeburg-, Lon
gazdák a magde
állítások összees
tanulmányut ren
kándulásban az
etnek nem tagjai
ik után vehetnek
18 tól jul. 6 áig
és ellátás költség
bizottságnál le
rt közt lesz. —
hindenemű felvi
ottság (Budapest,
ugyanaddig az
nt szintén oda
Csokonai
ra Kovács Gábor
ött és küldött a
z. — A z első
Nagyváradon ma
nap d. u. érkezett
kerül „A fény
Vinklér” játsák.
erek Borzasztó
3 án esti 7 óra
yanis házat újra
dalról kiszedette,
szédszini, czölö
nyességé miatt
lgozó hat embert
halt, kettő halál
t pedig kisebb
bb részük család
egy háza elha
az egyház tulaj
ben egy harangot
ltségeinek fede
lalták magukra.
en második va
egyházas irányu
ének meggátlá
tartani. Ezek
atonaváron az
gók és ingat anok
pontjából egy új
zás megjelöltvén,
k Imre választás
t ten János
tábornagy Nagy
atonaság felett.
e tege ség lépett
la pusztán, mely
kór orvos erélyes
nő félben van. —
olt ógyes übe
be az örtanyán,
ak tanítottai az
orlatban. —
er (massage) ujjab
nk által igen jó
k zsigrok, benu
k elhárítására és

megszüntetésére s e célra a legjobb hatás
nak nyilvánítják a Brázay-féle sós
borszeszt. Erre vonatkozólag Dr. Ló
rinezy Ferencz ur, a k. k. orvosok orsz. egye
sületének titkára, tüdő- és szivgyógyász, a
következő levelet intszte Brázay Kálmánhoz:
„Budapest 1885. márt. 12. T. Brázay Kálmán
nagykereskedő urnak Budapestben. Csuzos
(rheumatikus) bántalmaknál az ezen betegsé
dek következtében gyakran fejlődni szokott
szívujak elhárítása czéljából, valamint szám
os betegségnél egyéb gyógyhatány mellett
igen czélserű az ugy nevezett bedürzsö
léskénögyurgyóymód (massage)
s ezen műveletnél az ön által készített ki
tűnő összetételű sós borszeszt
minden esetben igen jó eredmén
nyel szoktam használni, s így azt minden
kinek ajánlhatom.

Egyházkerületi közgyűlés.

Debreczen, 1889. május 8.

— Második nap. —

Előzők: Kiss Aron, Váti János.
Jegyzők: Tóth Sámuel, Elek Lajos, Far
kas Antal, dr. Kovács Sándor.

A tegnapi gyűlés jegyzőkönyve felolvas
tatván, hitelesített. A hitelesítésnél Kovács
István két ízben, Lukács Ödön, Kiss Albert,
Dégenfeld József gróf szólaltak fel. A felszó
lalások egynek kivételével a prot. irod. társ
aság ügyére vonatkozó jegyzőkönyv egy té
telre vonatkoztak, melyről a tegnapi tárgya
lason nem volt említés tve: t. i. a jegyző
könyvbe annak fogalmazásakor a jegyző és
elnökség által az is felvetett, hogy a kerü
let az alapítvány iránti kötelezvénynek is
aláírassék. A hitelesítésnél ezen, a tegnapi
határozatból logice következő tételt a köz
gyűlés bevette a jegyzőkönyvbe, úgy hogy a
kötelezvényre az aláírásnál rávezettetik a vo
natkozó határozat.

A mai tárgyaláson a konventi ta
gok választására vonatkozó
indítvány vette kezdetét, ezen vitás
kérdés, mely felett 8 év óta annyi elkesere
dett szó és tollharcz folyt már nemcsak a
kollégium diszteremben és a debreczeni sajtó
ban, hanem ezen kívül másutt is.

Ezen újra felszínre hozott ügyek elő
menye a következő: A múlt évi őszi egyház
kerületi közgyűlésen Peterdy Károly beregi
esperes és elvtársai indítványt adtak be, hogy
1886-ban hozott azon közgyűlési határozat,
mely szerint a konventi tagokat az egyház
kerületi közgyűlés válassza, megváltoztattas
sék és ugy az 1882-iki határozatnak megie
lőleg, mint a 8 egyházmegye határozatahoz
híven, a 3 testvér egyházkerületben lévő gy
akorlathoz hasonlóan a konventi tagok válas
tása a presbyteriumok által történjék. Az őszi
közgyűlés ezen indítványt jegyzőkönyvbe vette
és tárgyalását a mostani közgyűlésre tűzte ki.

Az indítvány elmondja ezen nagy izgal
mat keltő ügynek történetét, melyet röviden
összefoglalva következőkben ismertetünk.

1882-ben a tiszántúli egyházkerület el
határozta, hogy a következő 3 évre a kon
venti tagokat a presbyteriumok közvetlenül
válasszák. 1885-ben az augusztusi közgyűlésen
Szeremley József és társai új indítványt ad
tak be, hogy a konventi tagokat az egyház
kerületi közgyűlés válassza. Ez indítvány vé
leményezés végett kiadott az egyházmeg
yéknek. 8 egyházmegye az indítványt elvet
te. Az egyházkerületi közgyűlés 1886. má
jusban vette elő ezen ügyet s mellözve Kiss
Aron esperesnek az 1882-ik határozat vissza
állítás iránti indítványát, elfogadta tárgya
lás alá a Szeremley indítványt s azt 40 sza
vazattal 24 ellenében elfogadta és nyomban
határozattá emelte. Izsák Dezső a határozat
ellen felelőszót jelentett be, de annak hely
nem adatott. A konventi tagok választása
megtörtént; a mikor a kisebbség tüntetőleg
elhagyta a gyűléstermet. Ezután a Peterdy
Károly és elvtársai a konventtől kérték az
Ügy eldöntését. A Pápai tartott konventi ülés
Szász Károly indítványára, a kérelem felett, mi
után az nem a kerületi közgyűlésből származott
és mivel a konventi tagok választásáról szóló
zsinati törvény magyarázatot igényel, a mi
pedig a zsinat dolga, napi rendre tért. Peter
dy Károly és 22 elvtársa a múlt év őszi
indítványozták, hogy a konventi tagok man
dátuma 1889. októberében lejárván, a választás
joga adassék vissza a presbyteriumoknak.

Ezen indítvány tárgyalása foglalta el a
mai közgyűlés idejének felét.
Ujfalussy Sándor a fölvetett
kérdést a tengeri kigyóhoz hasonlítja és e
megoldatlan kérdés újra és újra felszínre ho
zatalát, mely mélyen fekvő veszélyt rejt ma
gában, a kisebbség erőszakoskodásának látja
a többség többszörös határozatával szemben.
Ez nem a prot. autonomia védelmére, hanem
anarchiára vezet. A kérdés vitatásához nem
fog s egyszerűen kéri az indítvány elvetését.
Thaly Kálmán az Ujfalussy Sándor
által használt hangot nem tartja hivatottnak
a békeség létrehozására; sokkal inkább az
a küzdelemre kibívó harsona hangja és ő el
fogadja a harcot; — a provokációt. — Né
zet társainak élénk tetszése között feleli Uj
falussynek, hogy a többséggel ne hivalkod
jék: mert — kérdi — többségben voltak-e a
szeretve tisztelt főgondnok (éljen) megvá
lasztásakor? Akkor a presbyteriumok vá
lasztottak. Beszél a presbyterianizmusról,
melyben a protestantizmus ereje van, s az ő
ahhoz való ragaszkodásához, az indítványnak

ujra előhozatalát nem tartja a kigyóhoz ha
sonlíthatónak, hanem az a valódi protestáns
szellem felújulása, melyet Básták, Caraffák
nem tiporhattak; kicsiny embereknek még
kevésbé sikerül.

K. Tóth Kálmán a felelti csodálkozás
át fejezi ki, hogy mindeideig nem vonatott
kétségbe a konvent illetékessége, mely külön
böző módon keletkezett elemekből áll.

Dr. Tisza István minden oldalról
nagy figyelemmel hallgatott tárgyilagosa
szébben igazolta a maga álláspontját és miután
Thaly Kálmán beszédére némi megjegyzéseket
tett, áttért a zsinati törvény 53 §. f. pontja
és a 56 §. értelmezésére. Azt concedálta, hogy
az 53 §. f. pontja, mely a konventi tagok
választását mellékesen érinti, oly szövegezésű,
hogy az feljogosít azon nézetre, hogy nem a
közgyűlés választ; de az 56 §. szerint a vá
lasztás határozottan a közgyűlés által ejtendő
meg. — Ezen felfogását a zsinati törvények
ből számos analog §-ra hivatkozva indokolta.
— olyan §-ra, melyek az egyházkerület
functioira vonatkoznak. A centralisatio vád
jára nézve, azt kérdi az é inkább centralisá
tio, ha egy alantabb álló, örégi hatóságot
akarunk erősíteni, vagy az, ha a magasabban
állót erősítjük, mely agyonnyomhatja az ala
tabb levőt? — A konventi tagoknak a pres
byteriumnak által való választása inkább el
vezet az utóbbi eredményhez.

Az indítvány felett napirendre tért kért.
Tatar János a törvény világos
voltát vitatta; de alig volt mondott, hogy
beszédét közbeszórással, megjegyzésekkel
félbe ne szakították volna. — Ezért kérte is
a közbeszórástól, a szólás jog
tisztelben tartását. — Azt mintha a 8
egyházmegye többséget képezne az 5. egyh.
megyével szemben, azzal czáfalta, hogy ama
zok csak 384.000, míg emezek 481.000 lel
ket számlálnak. S azt abnormianak tartja,
hogy mikor teher-kivetésről van szó, lélekszám
az irányadó, a szavazati jog gyakorlásánál
pedig a presbyteriumok száma.

Uray Imre folytonos derültségben
tartva a gyűlést, előbb a Tatar János szemé
lyével foglalkozott; azután egy anekdotát al
kalmazott a Tisza István §-s idézéseire. —
Inkább személyeskedett, mint a tárgyhöz be
szélt és gr. Dégenfeld József kénytelen
volt Uraynak két megjegyzése a közgyűlés
helyeslése között kijelenteni, hogy ő érdem
et nem szerzett olyan gyanúsításokra, mintha
főispáni minőségében erőszakoskodni szokott
volna és mintha, mikor valakhez beszélt,
a mihez joga van, már mindjárt korteskedék.
Uray erre, ki már az előtt Dégenfeld Józ
sef gr. ezen szavaira: „Előttem szól...” ide
gesen vágott hivatalos közbe: „ur vagy gondnok
társam!” azzal mentette magát, hogy a főispá
nok erőszakoskodását nem Dég néldre értette,
kinek eljárását nem ismeri, hanem azokra,
kikének tanja volt. — Tatar János is he
lyeslések között, a hely tiszteletré méltósá
gához hivatkozva, szólalt fel személyes kér
désben, Uray Imre szavaira vonatkozólag.

Farkas Antal már szorosan a tárgy
hoz szökött és egy erős érvet hozott fel a Pe
terdy féle álláspont mellett, azt t. i., hogy
egyházkormányunk egyetlenegy hatóságot
sem ruház fel bírósági funkcióval, melynek
tagjait ne a presbyteriumok választanák; a
konvent is, habár nem teljes öszességében,
de egy bizottságban, bírósági jogot is gy
akorol. Tehát a konvent is azon forrásból
meritheti létét, melyből többi, bírósági jo
got gyakorló hatóságunk. Segesváry
József a régi gyakorlat fenntartását pártolja;
a törvényt nem tartja világosnak, de a 3
testvér egyházkerület példáját sem állithatja
követendőnek, a melyeket egy téves határo
zattal a tiszántúli egyházkerület vezetett félre.

Kovács István előbb Segesváry,
azután dr. Tisza István beszédével foglalko
zik, és azon következtetésre jut, hogy a ke
rület alatt nem a közgyűlés, hanem a pres
byteriumok öszessége értendő és így a kon
venti tagokat, nem a kerületi közgyűlés, ha
nem a presbyteriumok választhatják.

Ritók Zsigmond éppen az ellenkező
értelmezést adja a „kerület” kifejezésnek és
felhozza, hogy a zsinati törvényekben, a hol
a presbyteriumok által való választás áll
állapítatik meg, ott ez mindig világosan ki
tétetik. Helyeslések között jelenti ki, hogy
meggyőződését, bár a gyanúsítások nehezen
esnek, mindenkor bátran kimondja; és hogy
konventi taggá választását kötelességének
tartotta elfogadni; bár minden más esetben
kért volna felemelést.

Kiss Albert a zsinati jegyzőkönyvnek
azt a részét idézte és fejtegette, mely a vitás
53 §. f. pontjának meghozatalát örökíti meg.
Szerinte ebből félremagyarázhatatlanul ig
szolva van, hogy a zsinat a konventi tagokat
a presbyteriumok által kívánta választatni.

Lengyel Imre nem lát veszélyt az
autonomiára, ha a konventi tagokat a kerü
leti közgyűlés választja, hiszen a közgyűlés
is a presbyteriumok kifolyása. Az indítvány
felett napi rendre tért javasol.

Peterdy Károly egy rövid lelkes
beszédben élt a zsászó jogával és kérte a
maga és elvtársai indítványának az elfoga
dását.

Kétfélől is névszerinti szavazás kértvén,
elnök azt elrendelte; melynek eredménye az
volt, hogy 35 szavazattal 33 ellenében az in
dítvány elvetetett.

A szavazás élénk jelenetek között folyt
le s ennek bővebb leírására, holnap még visz
szatérünk, a mikor a szavazók névsorát is
közöljük.

Öt percnyi szünet után következett a
debreczeni főgymnásiumban Nagy Pál
halála folytán megüresedett fizikai és menyi
ség-tanári tanszék betöltése. Tóth Sámuel
felolvassa a közös tanári karok jelentését a
pályázat eredményéről. — Összesen heten pá
lyáztak; kiket a tanár karok következő sor
rendben hoztak javaslatba: K. Kiss István
pápai, Olasz Gyula sz. udvarhelyi okl. tanár,
Barabás Jenő okl. tanárjelölt, Székely
Tóthótm h.-bözörményi okl. tanár, Perjesi
László n.-rözei állami polg. isk. tanár és Mar
kus Imre kunszentmiklósi okl. tanár; Horváth
István szépsizentgyörgyi segéd-tanár kérvé
nyének figyelmen kívül hagyását indítvá
nyozták.

A közgyűlés a javasolt sorrendben az
öt elsőt kandidálta és ezután megválasztotta
a tanár választó küldöttség 8 tagját.

A küldöttség a debreczeni egyház 8 kül
döttével együtt egyhangulag K. Kiss Ist
vánt választotta meg.

Ezzel ez ülést véget ért.

Közgazdaság.

A magyar francia biztosító részvénytárs
aság, mely tavalyi harmadfél millió veszte
ség következtében legutóbb annyit beszélte
tett magáról, vasárnap délelőtt tartotta közgyű
lést. A gyűlés eredménye az a határozat, mely
szerint a vállalat fentartásáék.
A társaság viszonyaira nézve kivilágított, hogy
az intézet — bár a múlt év általában is ked
vezőtlen volt az egész biztosítási üzletre né
ve — kiválóan a tengeri szállítási ügynél szen
vedett nagy kárt. Azok a közegyek, melyek ez
üzletág vezetésével megbizva voltak, kis öszeg
ben szabták meg a kártartalékot. És már a
mult eszt ndben, midőn e veszedelmes üzlet
ág megszüntetése határozatba ment, előrelát
ható volt, hogy a felszámolás még fokozott
károkkal fog járni, a mint ez vesztéséges biz
tosítási üzleteknél mindenkor történik. Mivel
azonban az intézet a tett tapasztalatok után a
tengeri szállítások biztosításával végleg szakít
és mostani bajait is csak ez üzletnek okozta,
nyilvánvaló, hogy további fenállhatása elé aka
dály nem gördül. E felfogás tükröződik le a
vasárnapi közgyűlés határozatából is. Az igaz
gatóság tagjaiul megválasztattak: Bittó István,
Szokoly Gyula, Pósch Gyula, br. Wimpffen
Károly, Wapler László és gr. Grouville. A
felügyelő bizottság tagjainak: br. Braunécker
Lamorai, dr. Hetzberg F. és de Viller-.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vérsesi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Verfälschte schwarze Seide.

Man vrbrenne ein Münsterchen des Stoffes
von dem man kaufen will, und die etwaig
Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte,
r-in gefärbte Seide kräuselt sofort zusam
n verlösch bald und hinterlässt wenig Asche
von ganz hellbräunlicher Farbe. — Ver
fälschte Seide (die leicht speickig wird und
briecht) brennt langsam fort, namentlich glim
men die „Schuss-fäden“ weiter (wenn sehr
mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt
eins du ikelbraune Asche, die sich im Gegen
satz zur echten Seide nicht kräuselt, sondern
krümmt. Z rdrückt man die Asche der
echten Seide, so zerstäubt sie, die der ver
fälschten nicht. Das Seidenfabrik-Depót
von G. Henneberg (k. k. Hofhof.), Zürich.
versendet gern Muster von seinen echten
Seidenstoffen an Jedermann, und liefert
einzelne Roben und ganze Stücke zollfrei
in's Haus.

Holländer Dezső

ügyvéd tisztelettel értesíti ügyfeleit s a
t. nagy közönséget, hogy

állandó tartózkodásra
hazaérkezvén ügyvédi irodáját újból
megnyitja.

A nyári idényre

van szerencsem a n. é. közönség becses
figyelmébe ajánlani raktáramon lévő

nagy alkalmi vétel,

mely

női és férfi

gyapju és mosó ruhakelmékből,

napernyők, napernyők, napernyők,

függönyök és szőnyegek, napernyők,

függönyök és szőnyegek, napernyők,

nevezett árak kizárólagos

gyári árak mellett számíttatnak.

BOSZNAY J.

Debreczen.

Folyó 1889. évi május 1-től kezdve
lakásom és irodai helyiségem

egyházter, a nagytempom melletti 342-ik számú ház

első emeletén leendő, Kohn Adolf bórke
reszkedő üzlete felett.

Dr. Popper Mór
ügyvéd.

Legnagyobb választékban

angol nyerges és lovaglószerek; férfi
kalapok és nyakkendők; szikviz gépek;
uti ládák és kézi bőröndök valamint min
deneműi toilette czikkek és alkalmi
ajándék tárgyak a legolcsóbbtól a leg
magasabb árúig kaphatók.

Egyedüli gyári raktára

Adler F. és fia tajté árúk
Hermann J. L. chinaezüst dísz és háztartási
czikkek

ZSOLNAY MAJOLIKA DISZMÜVEK.

Mayer majolika és porcellán kályhák.

szent-királyi és kalenda

norinbergi, diszmű és férfi-divat üzletében.

Legnagyobb választék lakás beren
dezési czikkekben u. m.

szőnyegek, függönyök, butorkelmék,

ágy- és asztalterítők,

paplanok és madráczok,

viaszos butorvászon és parketek.

LYNOLEUM.

Indiai gyékények,

cocos futó és lábtörők.

Alkalmi vétel folytán tetemesen le
szállított áron ajánlunk:

színes keresztcsikos keleti függönyöket,
ágy és asztal terítőket.

Újdonságok: Axminster, Brüssel,
Tapestry, Smyrna, Bagdad, Mekka, Emir,
Daghestan, Sumak, Turkestan, Kyrman
szőnyegek, szövetek és függönyökben

Kunz József és Társánál

Debreczen, kiste aplom-bazár.

Bérbeadó.

A sámsoni határban egy
300 kataszt, holdas

földbirtok bérbeadó.

Ertekezhetni csapó-utczán 359. sz.
házánál.

Jó, szép és olcsó óságnaknál fogva
különös kedveltségnek örvendő Zsol
nay-féle

Rózsamáz

főzödényeket és

különlegességeket.

Legujabb találmánya, könnyen
és biztosan kezelhető, önfélesztő

Szódavizgépeket

minden nagyságban; valódi Bern
dorfi, alpacca és chinaezüst

evőeszközöket és dísz tárgyakat.

Kertilámpákat

és tükrözött

kertigolyókat

nagy választék és olcsó árak mellett
ajánl

KASZANYITZKY ENDRE,

üveg, porcellán, lámpa- és háztar
tási czikkek nagy raktára.

Arjegyzékekkel kívánatra bérmentve
szolgálok.

Marilla-völgy
magaslati gyógyhely
Oravitzta mellett
Megnyitják Május 25-én
Dr. Hoffenreich.

Árlejtési hirdetmény.
Debreczen sz. kir. város a belső
ohai bérleten magánát átvárván építeni,
ezen építési munkáira nézve 1889. évi
május 25-én délután 10 órakor a városi
mérnöki hivatal helyiségében írásbeli
ajánlatot össekötött szóbeli árlejtést tart,
mirel vállalkozni óhajók annak megem-
lítése mellett érlejtetnek, hogy a terv
és költségvetés, az árlejtési feltételekkel
együtt a városi mérnöki hivatalban meg-
tekinthetők, továbbá hogy a zárt ajánlatok
a szóbeli árlejtés megkezdése előtt
adandók be a polgármesteri hivatalná és
hogy utó ajánlatok figyelembe vételni nem
fognak.
Debreczen 1889. Április 25-én.
A városi tanács.

Arany érem Páris 1889.
Félszázad óta kitűnőnek elismervé
Dr. Siharizki-féle

Árczenőcs és mosdóvíz
Ezen készítmények ajánló levelét, azo'nak félszázad
óta mindenütt elterjedt világlírók és bámulatos hatásuk
képezi. Legáltalánosabb sikerrel használtatnak bibircs,
széplő és májgöbök, forróság vagy fagy által keletke-
zett pirosság s a bőr minden tisztátalansága ellen.
Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr.
Egy nagy üveg mosdóvíz 1 ft., egy kis üveg 50 kr.

Joliessante-Puder
(fehér, rózsá vagy sárgás).
Kiváló finomsága miatt legjobban ajánlató; az arc-
bőrnek kellemes színt ad és láthatatlannal tapad.
Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

Joliessante-Fogpor
legelőszélesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodá-
suk és bizáódás megóvására kitűnő, a foghútra leg-
jótékonyabb hatású.
Egy doboz ára 50 kr.

Joliessante-Créme
bőrfinomító és eszpitő szer.
Nagyon hatású a bőr finomítása s szépsége előmozdítására,
pattanások, kiütések elűzésére.
Egy üveg ára 1 ft 55 kr.

MOLNAR LIPÓT
gyógyszerésznél mint készítőnél Kassán.
DEBRECZENBEN Dr. RÖTHSCHNEK V. EMIL
gyógytárában.
(Telefon hálózat 5-ik szám.)

Cs. kir. szab.
ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT
(alapított 1838. évben)
biztosítási tőke: összesen 26.015.546 ft.
A társulat 50 évi fennállása óta 141 millió
forintot fizetett ki károk fejében.
A magyarországi osztr. irodáj.: Budapest a társulat házában IV. vác. utca 9.
Intéző Baró Podmaniczky Frigyes.
A jégévad alkalmából bátorkodunk az általunk képviselt Adriai biztosító
társulatot a nagy tömegű s ives figyelmébe és jóakarataiba ajánlani. Társu-
lunk a jégbiztosítási díjakat a lehető legmérsékeltbben szabja meg,
a károkat gyorsan és lelkiismeretesen véteti fel és pontosan fizeti
ki. s ezen körülményeknek köszönheti a nagy közönség tömeges pártfogását és
jindulatát, mirel leginkább tanakodik virágzó állapotú és közkedveltsége.
A társulat bizto-it továbbá tűz és szállítási károk ellen mérsékelt
díjak mellett, s két biztosításokat az ember életére különféle módoza-
tok szerint. Magunkat a t. közönség jégbiztosításai, valamint a többi ágat
katt illettő biztosítási eszközésére ajánlvá, van z rencsenk maradni
Debreczen, 1889. május havában
Kiváló tisztelettel:
Az ADRIAI biztosító társulat
főgynöksége
Hausner Lajos.

Telefon összeköttetés.
Géptulajdonosok figyelmébe
ajánljuk legjobb minőségű „Marlin“ aczébol hengere't
acézal dobsinákat
továbbá: 1-ső minőségű színörbő: készített mindenféle
GÉPSZIJAKAT,
első minőségű hamisítatlan
GÉPOLAJAT
továbbá locomobil forreszóvet, csősorító gépeket, vízállást mutató
üveget, gummi karikát, kerepeleő furót, vízhatlan
takaró ponyvát, emelő gépet (hévér), locomobi feckendő és más,
a gépek felszereléséhez szükségeseltő cikkeket a legjutányo-
sabb árak mellett.
Ujjonnan berendezett gépműhelyünk n mind memü gépjavitás, vas-
esztergályos, vízvezetéki és karrán kovácsmunkát szakszereien és jutányosan
teljesítünk.
Teljes tisztelettel
Bauer és Társa
gazdasági gépezarnoka és gépműhelye Debreczenben.
Raktár Iroda és műhely Nag. Péter- 853. szám helyi vasut
fi utca megállóhelye.

Szent-Királyi és Kalenda Debreczen.
Padlózatok számára:
Keil Alajos
Padlózat-fénymázát
Bécsből
mint legkitűnőbb mázólo-szert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó,
szép fényes és tartós. — 1 nagy palaez k ára 1 frt 35 kr.
— 1 kis " " " " " 68 "
Keil Alajos Bécsből,
Viaszk-kenőcsét
mint legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szert kemény padló számára. —
1 köcsög ára 60 kr.
legmesegebben ajánlja
Szent-Királyi és Kalenda.
DEBRECZENBEN, a városháza épületében.
Megrendeléseket olyan helyekről a hol raktárak nincsennek Alois Keil, Wien IV.
R. sse lga se 5. gyári raktárakban intézendők. Egy 5 kilés csomag ára 6 ft. e. é.

„AZIENDA“
osztr. francia elemi és baleset biztosító társaság.
Jutányos jégbiztosítás.
Társaságunk által elért kedvező eredmények arra indítanak benün-
ket, hogy a gazdáközönségnek és különösen oly feleknek,
kiknek az utóbbi években jégkáruk nem volt,
további kedvezményeket is adjunk. Bővebb fel-
világosítással szolgál alant jegyzett képviselötünk.
Debreczen, 1889. április 15-én,
az „AZIENDA“ osztr. francia elemi és baleset biztosító-társaság
debreczeni vezérügynöksége
TÓTH GYÖRGY.

Uj péküzlet.
Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy helyben a
kis-uj-utczán, 1724. sz. a.
LEBLOVITS JÁNOS utól
A SÜTŐDÉRT
Étvetem s azt saját cégem alatt tovább folytatni fogom.
Sütődémet az átvétel után újra átalakítottam, a mai kor színvonalára
emeltém, így kívánni fogok a m. t. közönség igényeinek minden tekintetben
megfelelni.
Ezen szakmában sok nagy városban szerzett bő tapasztalatok azon
következésként engednek juttatnom, hogy a nagyérdemű közönség bizal-
mát megnyerem.
Bécses pártfogást kér
mély tisztelettel
Goldberger József
pékmester

2832. **Árverési hirdetmény.**
1889.
Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a
város tulajdonát képező 441 kat. hold és 26 □-ölet tevő ujosztású föld, melyet
a város tekei után a felosztott belső legelőből kapott s mely az Apafa erdőtől
a sámsoni ut mellett a Sziki gyartori határig terjed:
És a Hatvan-utcaiz temető északi oldalán és a Mester-utca iz sorompó
mellett fekvő majorsági föld, mely most Lengyel Imre ur által haszonbérlettek
f. 1889 évi November 1-től 6 évre, tehát az 1895 évi November 1-ig ter-
jedő időre:
Továbbá a Várad-utcaiz temető háta megetti 35 hold és 58 □-öl terít-
letű homok hordásos föld, és a Szt. Anna-utcaiz sorompón kívül fekvő 19 hold
és 1352 □-öl területű homok hordásos föld, az 1889. évi November 1-től 3 évre
tehát az 1892 évi November 1-ig terjedő időre: és
Végre a Józsa kert és a Nagyerdő közt fekvő s az 1661 sorszámú
föld f. 1889 évi Október 1-től 3 évre, tehát az 1892 évi Október 1-ig terjedő
időre, a városház kistanács-terében f. 1889 évi Május hó 29-ik napján d. e. 10
órákor nyilvános árverésen, — a számvevői hivatalnál megtekinthető feltételek
mellett haszonbérbe fognak adatni.
Mirel az árverési óhajók azzal értesítettek, hogy a feltételekben
kitűntetett kikiáltási árak 10 %-át bánatpénzül az árverelő bizottság kezéhez
késpzénben letenni tartoznak.
Debreczen 1889. Május 2.
A városi tanács.